

Ancylis upupana

Almsikelvecklare

Fjärilar, Vecklare

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Lepidoptera (fjärilar), **Familj:** Tortricidae (vecklare), **Släkte:** *Ancylis*, **Art:** *Ancylis upupana* - almsikelvecklare (Treitschke, 1835) **Synonymer:**

Kännetecken

En vecklare med omisskännligt utseende, som varierar mycket lite. Framvingen har en utdragen, böjd spets - vilket är typiskt för sikelvecklarna - och den är djupt mörkbrun med en orangebrun fläck nära spetsen på framkanten. I denna fläck finns oftast fyra ljusa dubbelhakar, vilka blir allt snedare ju längre mot basen de ligger. Även längs ytterkanten finns en orangebrun fläck, som fortsätter ut i fransarna och blir där ännu ljusare.

Utbredning och status

Almsikelvecklare noterades som svensk första gången 1897, men har säkert funnits i Sverige i tusentals år, ända från almens invandring till landet. Den är påträffad i Värmland och Bohuslän runt sydkusten norrut till Västmanland, företrädesvis i kustnära områden med stora luckor. Den saknas i det inre av Götaland och Svealand. Arten är dock inte talrik ens på sina ganska få kända lokaler, vilket kan förklara varför inlandslokaler har förbisetts. Arten betraktas som sällsynt i Sverige och almens utveckling i landet gör inte situationen bättre. I Danmark har den noterats från de flesta provinser. I Norge är den bara känd från Osloområdet. I Finland förekommer den i den sydligaste fjärdedelen. Den är i övrigt utbredd från Västeuropa till östra Asien. I Mellaneuropa är arten inte sällsynt.

Ekologi

Almsikelvecklare kan påträffas i olika typer av almbestånd. Den tycks föredra tätare bestånd av alm, där den med sin mörka färg på framvingen, rimligen är svårupptäckt för predatorer. Fjärilen flyger huvudsakligen i juni, men beroende på vädret kan den börja en eller två veckor tidigare men under sena vårar flyga till början av juli. Larven lever på hösten mellan två hopspunna blad av alm. I Sverige är den förknippad med skogsalm, *Ulmus glabra*, men förmodligen kan den också leva på lundalm, *U. minor*, och vresalm, *U. laevis*. I Finland lever larven på björkar, *Betula* spp.

Hot

Främsta hotet mot almsikelvecklaren är almsjukan. Även avverkning av alm utgör en fara för lokalt utplånande av en population.

Åtgärder

En sammanställning av nutida lokaler bör göras för att få en noggrannare uppfattning om artens status i landet. Lokaler med varaktiga populationer bör göras kända för respektive länsstyrelse och markägare, så att inga misstag sker i samband med markens brukande. En fortlöpande övervakning bör företas på sådana lokaler där arten är relativt väl etablerad.

Litteratur

Svensson, I. 2006. *Nordens vecklare*. Entomologiska Sällskapet i Lund.

Författare

Ingvar Svensson, 1997. Uppdatering Bengt Å. Bengtsson 2012.